

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

Per què necessitem reforçar el nostre marc ètic?

el Codi Deontològic de la professió, una eina clau per al periodisme, la democràcia i els drets humans

Benvolgudes companyes i companys periodistes,

Els canvis que proposem en el Codi deontològic i els nous annexos que l'acompanyen són fruit d'un llarg procés d'estudi i de reflexió col·lectiva. I d'una convicció: la necessitat de dotar-nos d'eines ètiques reforçades per afrontar les noves amenaces que pateix el periodisme, la democràcia i els drets humans. Com proclamem, els i les periodistes som més necessaris que mai, però també afrontem reptes i fragilitats que no intuïem el novembre de 2016, quan vam celebrar l'últim congrés.

Aquell mateix mes (el 6 de novembre) Donald Trump guanyava la presidència dels Estats Units. Després de l'acte de possessió, el seu cap de comunicació va dir que hi havien assistit més persones que a la de Barack Obama. Els periodistes li van contestar, amb dades, que aquesta afirmació era falsa i ell va respondre que es tractava de 'els fets alternatius'. La frase inaugurava una nova era a la qual la Universitat d'Oxford va posar-hi nom: la *postveritat*. Quan la gent posa per davant les seves creences abans que la realitat dels fets.

Trump, a més, havia guanyat amb pràcticament tots els mitjans convencionals en contra, però amb un suport extraordinari a les xarxes, on es multiplicaven de forma exponencial els seus enganys. Una força que ningú havia pogut detectar en les seves justes dimensions i que contribuïa a consolidar la nova època, la del poder de les plataformes i la seva impunitat a l'hora de difondre mentides. Plataformes que, a la vegada, sagnaven els ingressos dels mitjans de comunicació i els feien encara més vulnerables després del daltabaix de la Gran Depressió de l'any 2008.

La nova època va assolir un altre moment àlgid durant la pandèmia de la COVID, el 2020, on el negacionisme de les evidències científiques es va mostrar sense gens de pudor, tal com ja ocorria amb l'emergència climàtica.

La humanitat afronta un temps hostil per al periodisme, la democràcia i els drets humans. Vladímir Putin es va sentir amb força de reprimir la premsa lliure al seu país i envair Ucraïna, mentre dos anys després la humanitat assistia impotent i en directe al genocidi de Gaza, gràcies al coratge dels periodistes palestins. Més de 250 hi han deixat la vida en una estratègia de crims selectius per part d'Israel. Des d'aquí, el nostre homenatge i reconeixement.

Col·legi
de Periodistes
de Catalunya

És el cas més greu, però els i les periodistes de bona part del món es juguen la llibertat, i fins i tot la vida, per exercir el seu ofici. És un procés que va lligat al retrocés a escala global de les democràcies enfront dels totalitarismes. Aquí gaudim d'un sistema de drets i llibertats que protegeix la democràcia i el periodisme, però res està guanyat per sempre. El compromís dels periodistes, com dèiem, és més necessari que mai. En tenim exemples constants de com la desinformació i el discurs d'odi s'obre camí a les xarxes, a través de falsos mitjans de comunicació a l'univers digital, en la veu d'alguns influencers sense escrúpols i, fins i tot, en esclatxes als platós de les grans televisions.

Per tot això, des del Col·legi de Periodistes de Catalunya i des del Consell de la Informació de Catalunya (CIC) fa molt de temps que estudiem i reflexionem sobre com podem servir millor al dret a la informació, un dret que no és dels i de les periodistes, sinó de la ciutadania. I pensem que aquest objectiu només es pot aconseguir des del compromís ètic i amb la implicació de tothom. En aquest sentit, celebrem des de 2022 unes [jornades amb les onze universitats amb estudis de periodisme](#). Universitats amb les quals hem firmat [documents sobre el vincle entre la qualitat del periodisme i la democràcia](#).

I amb motiu del 30è aniversari del Codi deontològic, i els 25 del CIC, la tardor de l'any 2022 vam celebrar [debats amb la societat civil](#) sobre els reptes compartits que afrontàvem. Fruit d'aquestes converses, vam posar en marxa, per exemple, estudis sobre el [tractament del suïcidi](#), [el discurs d'odi](#), [l'emergència climàtica](#) i [sobre com preservar un periodisme honest](#), responsable i crític, que era, i és, l'objectiu dels qui van redactar el codi a principis dels anys noranta.

Aquest procés d'escolta i d'estudi se suma a l'excel·lent treball que han fet grups de treball del Col·legi, com el de Periodisme per la Pau, Periodisme Solidari, Fotoperiodisme, Periodisme Ambiental, i el més recent, la comissió dedicada a analitzar les llums i les ombres de la intel·ligència artificial (IA). El fruit d'aquest procés de reflexió col·lectiu constitueix avui el fonament de les propostes de millora de l'articulat del Codi i de nous annexos que portem al VII Congrés de Periodistes i que adjuntem. Considerem que són eines imprescindibles per afrontar desafiaments que fa nou anys, el 2016, intuïem, però que avui en som plenament conscients.

Els que firmem aquesta carta us demanem una lectura reposada de les propostes amb l'esperança de comptar amb el vostre suport en el Congrés i que, a partir del dia 8 de novembre, els periodistes i les periodistes de Catalunya tornem a ser capdavaners [com fa 33 anys](#), a l'hora d'afrontar els desafiaments del periodisme, la democràcia i els drets humans.

Moltes gràcies,

Joan Maria Morros- degà del Col·legi de Periodistes de Catalunya

Josep Carles Rius- president del Consell de la Informació de Catalunya

Llúcia Oliva – Grup de Treball Periodisme per la Pau

Alicia Oliver – Grup de Treball Periodisme Solidari

Ana Jiménez – Grup de Treball Periodisme Gràfic

Judit Alonso – Grup de Treball Periodisme Ambiental

Enrique San Juan – Grup de Treball Intel·ligència Artificial

Rebeca Pardo- ponent annex suïcidi